

9. Jellemezd a program stílusát! Keresd meg a szövegben azt a jelszót, amely egyik reformkori politikusunkat idézi! Gyűjtsd össze a Horthy-rendszer Magyarországának vezetőit, a nyilasokat, a németeket és a Szovjetuniót minősítő kifejezéseket! Melyek azok a kifejezések, amelyeket később gyakorta használtak a koalíciós korszak politikusai és sajtója? Miért furcsák számunkra ezek a kifejezések?

2. MAGYARORSZÁG HADÜZENETE A FASISZTA NÉMETORSZÁGNAK (1944. DECEMBER 28.)

A magyar nép kezdettől fogva elítélte azt a bűnös háborút, amelyet a Bárdossy-kormány törvénytelenül, a parlament megkérdezése nélkül indított meg a Szovjetunió és más demokratikus hatalmak ellen. Ez a háború, melyben a magyar katonák százezrei véreztek el, szöges ellentétben áll a magyar nép érdekeivel és hagyományaival, s kizárólag német ügyet szolgál. Ehhez járul, hogy Németország 1944. március 19-én orvul megtámadta és megszállta Magyarországot. A hazánk ellen elkövetett orvtámadást Németország betetőzte azzal, hogy 1944. október 15-én fegyveres puccs útján hatalomra juttatta a magyar nemzettől gyűlölt hazaáruló Szálasit, hogy ily módon megakadályozza a fegyverszünet megkötését Magyarország és a demokratikus hatalmak között.

A németek megfosztották Magyarországot függetlenségétől, sárba taposták a magyar nemzeti szuverenitást, börtönbe vetették és kivégezték a magyar hazafiak ezreit, elrabolták a magyar nemzeti vagyont, kifosztották és feldúlták az országot. A magyar fiatalságot elhurcolják Németországba, a magyar asszonyokat sáncmunkára parancsolják, magyar honvédelakulatokat beolvasztanak a német hadseregbe és német ügyért kényszerítik vérezni.

Mindezeket figyelembe véve, az Ideiglenes Nemzeti Kormány, a felhatalmazás alapján, melyet programja megvalósítására az Ideiglenes Nemzetgyűléstől kapott, érvényre juttatja a magyar nép akaratát, semmisnek nyilvánítja a Németországgal kötött szerződéseket, megszakít vele mindennemű kapcsolatot, és ezennel hadat üzen Németországnak. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány kijelenti, hogy a háborút a Szovjetunió és szövetségesei oldalán, az ország összes erőforrásainak mozgósításával mindaddig folytatni fogja, míg a szövetséges hatalmak ki nem vívják a teljes győzelmet Németország felett, mert csakis ez a győzelem biztosíthatja Magyarország függetlenségét. Egyben az Ideiglenes Nemzeti Kormány tudomására hozza a magyar népnek, hogy a fegyverszünet megkötése céljából a Szovjetunió, valamint a vele szövetséges hatalmak kormányaihoz fordult.

A minisztertanács 1944. évi december hó 28-i ülésének egyhangú határozatából:

az Ideiglenes Nemzeti Kormány

Forrás: Felszabadulás 1944. szeptember 26.–1945. április 4. Dokumentumok. Budapest, 1955. 210–211.

1. Miért volt fontos Magyarország további léte szempontjából a németek elleni hadüzenet?
2. Mivel indokolja az irat a hadüzenet jogosságát?
3. Kinek a nevében küldte el hadüzenetét az Ideiglenes Nemzeti Kormány? Mire utal ez a formula?

4. Milyen nemzetközi üzenete van a hadüzenetnek? Emeld ki a szövegből azokat a részeket, amelyek alátámasztják állításod!
5. Nézz utána, hogyan fogadták a németek ellen harcoló szövetségesek a magyar hadüzenetet!
6. Nézz utána, hogy a hadüzenet megtörténte után létrejött-e magyar haderő a németek ellen, s részt vett-e „hivatalosan” magyar alakulat a németek elleni hadműveletekben!

3. FEGYVERSZÜNETI EGYEZMÉNY A SZÖVETSÉGES HATALMAK ÉS MAGYARORSZÁG KÖZÖTT (1945. JANUÁR 20.)

Fegyverszüneti egyezmény, melyet egyrésztől a Szövetséges Szocialista Szovjetköztársaságok, az Egyesült Brit Királyság és Észak-Írország, az Amerikai Egyesült Államok, másrésztől Magyarország kötöttek meg

Magyarország Ideiglenes Nemzeti Kormányja – beismervé azt a tényt, hogy Magyarország a Szövetséges Szocialista Szovjetköztársaságok, az Egyesült Királyság, az Amerikai Egyesült Államok és a többi Egyesült Nemzet ellen viselt háborút elvesztette – elfogadja a fent említett Három Hatalom Kormányainak fegyverszüneti feltételeit, amelyek úgy maguk, mint a Magyarországgal háborús viszonyban lévő Egyesült Nemzetek nevében közöltek.

A fent ismertetettek alapján, egyrésztől a szövetséges (szovjet) Főparancsnokság képviselője, Vorosilov K. E., a Szovjetunió marsallja – aki a Magyarországgal háborús viszonyban levő összes Egyesült Nemzetek nevében eljáró Szovjetunió, Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok kormányaitól megfelelő meghatalmazást nyert –, másrésztől Magyarország Ideiglenes Nemzeti kormányának megfelelő meghatalmazással rendelkező képviselői: Gyöngyösi János külügyminiszter úr, Vörös János vezérezredes, honvédelmi miniszter úr és Balogh István miniszterelnökségi államtitkár úr aláírták a következő feltételeket:

1. a) Magyarország megszüntette a Szovjetunió és a többi Egyesült Nemzet – közte a Csehszlovákia – ellen viselt háborút, Németországgal fennállott minden viszonyát megszakította, és hadat üzent Németországnak.

b) Magyarország Kormányja kötelezi magát, hogy lefegyverzi a Magyarországon területén lévő fegyveres erőket és hadifoglyokként átadja azokat. Magyarország Kormányja kötelezi magát, hogy internálja a német állampolgárokat.

c) Magyarország Kormányja kötelezi magát olyan szárazföldi, tengeri és légi erők fenntartására [...], amelyek a Szövetséges (Szovjet) Hadsereg főparancsnokság fővezetése alatti szolgálatra rendelhetnek. [...] Magyarország legalább nyolc nehézfegyverzettel ellátott gyaloghadosztályt állít ki. Ezek az erők a Szövetségesek területén nem használhatók fel, csak az érdekelt Szövetséges Kormány előzetes beleegyezésével.

d) A Németország elleni hadműveletek beszüntetésével a magyar fegyveres erők leszerelendők, és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság felügyelete alatt békeállományba helyezendők. [...]